

ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಬಾಬರ್ ಮೊದಲ ಪಾಣಿಪತ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ನಂತರ **1526** ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ .

ಹೀಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಯುಗ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಇದು **1526** ರಿಂದ **1857** ರವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು . ಈ ರಾಜವಂಶದ ಆರು ಪ್ರಮುಖ ಆಡಳಿತಗಾರರು, ಬಾಬರ್, ಹುಮಾಯೂನ್, ಅಕ್ಬರ್, ಜಹಾಂಗೀರ್, ಷಹಜಹಾನ್ ಮತ್ತು ಔರಂಗಜೇಬ್, "ಮಹಾನ್ ಮೊಘಲರು " ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಭಾರತೀಯ

ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಛಾಪನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1707 ರಲ್ಲಿ ಔರಂಗಜೇಬನ ಮರಣದ ನಂತರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಅವನತಿ ಹೊಂದಿತು.

ಜಹೀರುದ್ದೀನ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಬಾಬರ್ (1526-30AD)

- ಬಾಬರ್ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮರಣದ ನಂತರ 1494 ರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಫರ್ಘಾನಾದಲ್ಲಿ (ಉಜ್ಬೇಕಿಸ್ತಾನ್) ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿದನು .
- ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಾಬರ್ ಕುಲೀನರಿಂದಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.
- ಅವನು ಸಮರ್ಕಂಡ್ ಅನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ, ಅವನ ಕೆಲವು ಗಣ್ಯರ ತೊರೆದುಹೋದ ಕಾರಣ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಅವನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ಉಜ್ಬೆಗ್ಸ್ಗೆ ಫರ್ಘಾನಾವನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು.
- ವರ್ಷಗಳ ಅಲೆದಾಟದ ನಂತರ ಅವರು 1504 ರಲ್ಲಿ ಕಾಬೂಲ್ ಅನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು .
- ಈ ಇಡೀ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1517 ರಿಂದ ಅವರು ಭಾರತದ ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಚಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.
- ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಆಫ್ಘನ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು ಪಂಜಾಬಿನ ಬಹುಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ದೌಲತ್ ಖಾನ್ ಲೋದಿ .
- ಮೇವಾರದ ರಜಪೂತ ರಾಜ ರಾಣಾ ಸಂಗ ಕೂಡ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.
- ಇಬ್ಬರೂ ಬಾಬರ್ಗೆ ಭಾರತವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಲು ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ರಾಣಾ ಸಂಗ ಮತ್ತು ದೌಲತ್ ಖಾನ್ ಲೋದಿಯವರ ಆಹ್ವಾನಗಳು ಬಾಬರ್ನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರಬಹುದು.
- 1519 ಮತ್ತು 1524 ರ ನಡುವೆ ಅವರು ಭೇರಾ, ಸಿಯಾಲ್ಕೋಟ್ ಮತ್ತು ಲಾಹೋರ್ ಅನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು.
- ಅಂತಿಮವಾಗಿ, **1526** ರಲ್ಲಿ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋದಿ ಮತ್ತು ಬಾಬರ್ನ ಪಡೆಗಳು ಪಾಣಿಪತ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದವು.
- ಬಾಬರ್ ಕೇವಲ 12000 ಸೈನಿಕರ ಸಕ್ರಿಯ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಗ ಇಬ್ರಾಹಿಂನ ಸೇನೆಯು ಅಂದಾಜು 100,000 ಸೈನಿಕರನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದಾಗ ಬಾಬರ್ನ ತಂತ್ರಗಳು ಅನನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರು ರೂಮಿ (ಒಟ್ಟೋಮನ್) ಯುದ್ಧದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದರು.

- ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಫಿರಂಗಿಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಮೊದಲ ಪಾಣಿಪತ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್ ಅವರನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ.

- ಮೊದಲ ಪಾಣಿಪತ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಫಿರಂಗಿಗಳ ಬಳಕೆ

- ಬಾಬರ್ ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಆಗ್ರಾವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು, ಆದರೆ ಅವನು ಇನ್ನೂ ರಜಪೂತರನ್ನು ಮತ್ತು ಆಫಘನ್ನರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.
- ಮೇವಾರದ ಆಡಳಿತಗಾರನಾಗಿ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಮಾಲ್ವಾಗಳ ಮೇಲೆ ಬಲವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಚಿತ್ತೋರ್‌ನ ರಾಣಾ ಸಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಬರ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು .
- ಬಾಬರ್ ಮತ್ತು ರಾಣಾ ಸಂಗನ ಪಡೆಗಳು ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿ ಸಮೀಪದ ಖಾನ್ವಾದಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದವು. ರಾಣಾ ಸಂಗವನ್ನು **1527** ರಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಾಬರ್‌ನ ಉನ್ನತ ಮಿಲಿಟರಿ ತಂತ್ರಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾದವು. ರಾಣಾ ಸೋಲಿನೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಛಿದ್ರವಾಯಿತು. (ಖಾನ್ವಾ ಕದನ **1527**).
- ಮೇವಾರ್ ರಜಪೂತರು ಖಾನ್ವಾದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೂ, ಮಾಲ್ವಾದಲ್ಲಿ ಮೇದಿನಿ ರಾಯ್ ಇನ್ನೂ ಬಾಬರ್‌ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು.
- ಅಂದವಾದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್ ಚಂದೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮೇದಿನಿ ರೈಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. (ಚಾಂದೇರಿ ಕದನ **1528**).
- ನಂತರದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್ ಆಫಘನ್ನರನ್ನು (ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಲೋಡಿಯ ಸಹೋದರ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಲೋಡಿ) ಎದುರಿಸಿದನು ಮತ್ತು **1529** ರ ಫಾಗ್ರಾ ಕದನದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು .
- ಕ್ರಿ.ಶ 1530 ರಲ್ಲಿ ಬಾಬರ್ ನಿಧನರಾದರು.
- ಅವರು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರು.
- ಅವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ , ತುಜುಕ್-ಇ-ಬಾಬುರಿ ಅನ್ನು ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ನಂತರ ಇದನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು.

ನಾಸಿರುದ್ದೀನ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಹುಮಾಯೂನ್ (1530-1540 ; 1555-56)

- 1530 ರಲ್ಲಿ ಬಾಬರನ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವನ ಮಗ ಹುಮಾಯೂನ್ ಅವನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾದನು.
- ಹುಮಾಯೂನ್ ಎಂದರೆ "ಅದೃಷ್ಟ" ಆದರೆ ಅವನು ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಆಡಳಿತಗಾರನಾಗಿ ಉಳಿದನು.
- ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಹುಮಾಯೂನ್ ತನ್ನ ತಂದೆಯಂತೆ ಸೈನಿಕನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.
- ದುರ್ಬಲ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಪರಭಕ್ಷಕ ಆಫಘನ್ನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಸಿದರು.
- ಶೇರ್ ಖಾನ್ (ನಂತರ ಶೇರ್ ಷಾ) ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಫಘನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಹುಮಾಯೂನ್‌ನನ್ನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. 1532 ರಲ್ಲಿ ದೌರಾದಲ್ಲಿ ಆಫಘನ್ನರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಹುಮಾಯೂನ್ ಚುನಾರ್‌ನ ಪ್ರಬಲ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದನು.
- ಆದಾಗ್ಯೂ 1539 ರಲ್ಲಿ ಶೇರ್ ಶಾ ಸೂರಿ ಚೌಸಾ ಕದನದಲ್ಲಿ ಹುಮಾಯೂನ್ ಅನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು . ಹೇಗಾದರೂ ಹುಮಾಯೂನ್ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದನು.
- ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇರ್ ಷಾ ಸೂರಿ ಕನೌಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಹುಮಾಯೂನ್‌ನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದನು . (ಕನೌಜ್ ಕದನ **1540**)
- ಶೇರ್ ಷಾ ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಶೇರ್ ಶಾ ಸೂರಿ (1540-55)

- ಫರೀದ್, ನಂತರ ಶೇರ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ತರುವಾಯ ಶೇರ್ ಷಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಜೌನ್‌ಪುರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೀರದಾರನ ಮಗ. ಅವರ ತಂದೆ ಹಸನ್ ಖಾನ್ ಸುರ್ ಅವರು ಲೋಡಿಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಹಾರದ ಸಸಾರಾಮ್‌ನ ಜಾಗೀರ್ ಅನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.
- ಹುಮಾಯೂನ್ ಅನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರು 1540 ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಆಡಳಿತಗಾರರಾದರು ಮತ್ತು ಶೇರ್ ಷಾ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು.
- 14 ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದ ನಂತರ ಶೇರ್ ಷಾ 1540 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆಫಘನ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು (ಲೋಡಿಸ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಮೊದಲ ಆಫಘನ್ನರು)
- ಶೇರ್ ಷಾ ಮತ್ತು ಅವನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು 15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಳಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯನ್ನು ಎರಡನೇ ಆಫಘನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಅವನು 1542 ರಲ್ಲಿ ಮಾಲ್ವವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು, ಅದರ ನಂತರ ಚಂದೇರಿ ಬಂದನು. ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾರ್ವಾರ್, ರಣಥಂಬೋರ್, ನಾಗೋರ್, ಅಜ್ಮೀರ್, ಮೆರ್ಠಾ ಜೋಧ್‌ಪುರ್ ಮತ್ತು ಬಿಕಾನೇರ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅವರು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದ ಆಫಘನ್ನರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು. 1545 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಸಿಂಧ್ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್‌ನಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಜಪೂತಾನ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದವರೆಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡರು.
- ಈಗ ಅವರು ಬುಂದೇಲ್‌ಖಂಡದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಲಿಂಜರ್ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ 1545 ರಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಗನ್ ಪೌಡರ್ ಸ್ಫೋಟದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.
- 1545 ರಲ್ಲಿ ಶೇರ್ ಶಾನ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು 1555 ರವರೆಗೆ ಹುಮಾಯೂನ್ ಭಾರತವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಆಳಿದರು.

ಶೇರ್ ಷಾ ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಗಳು:

- ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿಸಿದರು.
- ರಾಜನಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು:
 1. ದಿವಾನ್ -ಇ- ಮಿನಿಜರತ್ - ವಜೀರ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ - ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಉಸ್ತುವಾರಿ.
 2. ದಿವಾನ್-ಇ-ಅರಿಜ್ - ಸೇನೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿ.
 3. ದಿವಾನ್-ಇ-ರಸಾಲತ್ - ವಿದೇಶಾಂಗ ಮಂತ್ರಿ.
 4. ದಿವಾನ್-ಇ-ಇನ್ಯಾ-ಸಂವಹನ ಮಂತ್ರಿ.
- ಶೇರ್ ಷಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಲವತ್ತೇಳು ಸರ್ಕಾರಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯ ಶಿಕ್ಡಾರ್ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ) ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮುನ್ಸಿಫ್ (ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು) ಪ್ರತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸುವ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
- ಪ್ರತಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಲವಾರು ಪರಗಣಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಡಾರ್ (ಮಿಲಿಟರಿ ಅಧಿಕಾರಿ), ಅಮೀನ್ (ಭೂ ಕಂದಾಯ), ಫೋತೇದಾರ್ (ಖಜಾಂಚಿ) ಕರ್ಕುನ್ಸ್ (ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು) ಪ್ರತಿ ಪರಗಣದ ಆಡಳಿತದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು .
- ಶೇರ್ ಷಾ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಸಂವಹನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದನು .
- ಅವರು ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ತಗಾಂಗ್‌ನಿಂದ ದೇಶದ ದೂರದ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಕಾಬೂಲ್‌ವರೆಗೆ ಗ್ರಾಂಡ್ ಟ್ರಂಕ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು.
- ಮಲಿಕ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಜಯಸಿ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದಿ ಕೃತಿ ಪದ್ಮಾವತ್ ಅನ್ನು ಬರೆದರು.
- ಅವರು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಗೋಡೆಯ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು, ನಂತರ ಇದನ್ನು ಪುರಾಣ ಕಿಲಾ (ಹಳೆಯ ಕೋಟೆ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು .
- ಅವರು ಸಸಾರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು.

ಹುಮಾಯೂನ್ (1555-1556)

ಹುಮಾಯೂನ್ 1540 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವನ್ನು ತೊರೆದಾಗ, ಅವರು ಸಿಂಧ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಮೀದಾ ಬಾನು ಬೇಗಂ ಅವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು. ಅವರು ರಾಣಾ ಪ್ರಸಾದ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ ಹಿಂದೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾದ ಅಮೋಕೋಟ್ನಲ್ಲಿ ತಂಗಿದಾಗ, ಅಕ್ಬರ್ 1542 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಹುಮಾಯೂನ್ ನಂತರ ಇರಾನ್ ತೆರಳಿದರು ಮತ್ತು ಅದರ ಆಡಳಿತಗಾರರಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿದರು. ನಂತರ ಅವನು ತನ್ನ ಸಹೋದರರಾದ ಕಮ್ರಾನ್ ಮತ್ತು ಅಸ್ಕರಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುರ್ ರಾಜವಂಶವು ವೇಗವಾಗಿ ಅವನತಿ ಹೊಂದಿತು. 1555 ರಲ್ಲಿ, ಹುಮಾಯೂನ್ ಆಫ್ಘನ್‌ರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಮೊಘಲ್ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದರು. ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, ಅವರು 1556 ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಂದ ಬಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಿಧನರಾದರು.

ಅವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಹುಮಾಯೂನ್‌ನ ಮಾವನ್ನು ಗುಲ್ಬದನ್ ಬೇಗಂ ಅವರು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ .

ಅವರನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಅಕ್ಕರ್(1556-1605)

- ಹುಮಾಯೂನ್‌ನ ಮರಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರ್‌ನಿಗೆ ಕೇವಲ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷ. ಅವನ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ, ಅಕ್ಕರ್ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಕಲನೌರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದನು ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವು 1556 ರಲ್ಲಿ ಕಲನೌರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.
- 1556 ರಿಂದ 1560 ರವರೆಗೆ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅವರ ಬೋಧಕ ಮತ್ತು ಹುಮಾಯೂನ್ ಅವರ ನೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಬೈರಾಮ್ ಖಾನ್ .
- ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಅಕ್ಕರ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾದನು. ಅಕ್ಕರ್‌ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಕಾಬೂಲ್‌ನಿಂದ ಗ್ವಾಲಿಯರ್ ಮತ್ತು ಅಜ್ಮೀರ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೌನ್‌ಪುರದವರೆಗೆ ಅವನ ರಾಜಪ್ರತಿನಿಧಿ ಬೈರಾಮ್ ಖಾನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು .
- **1556** ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎರಡನೇ ಪಾಣಿಪತ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೇಮು ಮತ್ತು ಅಫ್ಘಾನ್ ಪಡೆಗಳ ಸೋಲು ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ , ಅವರು ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಭೀರ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದರು.

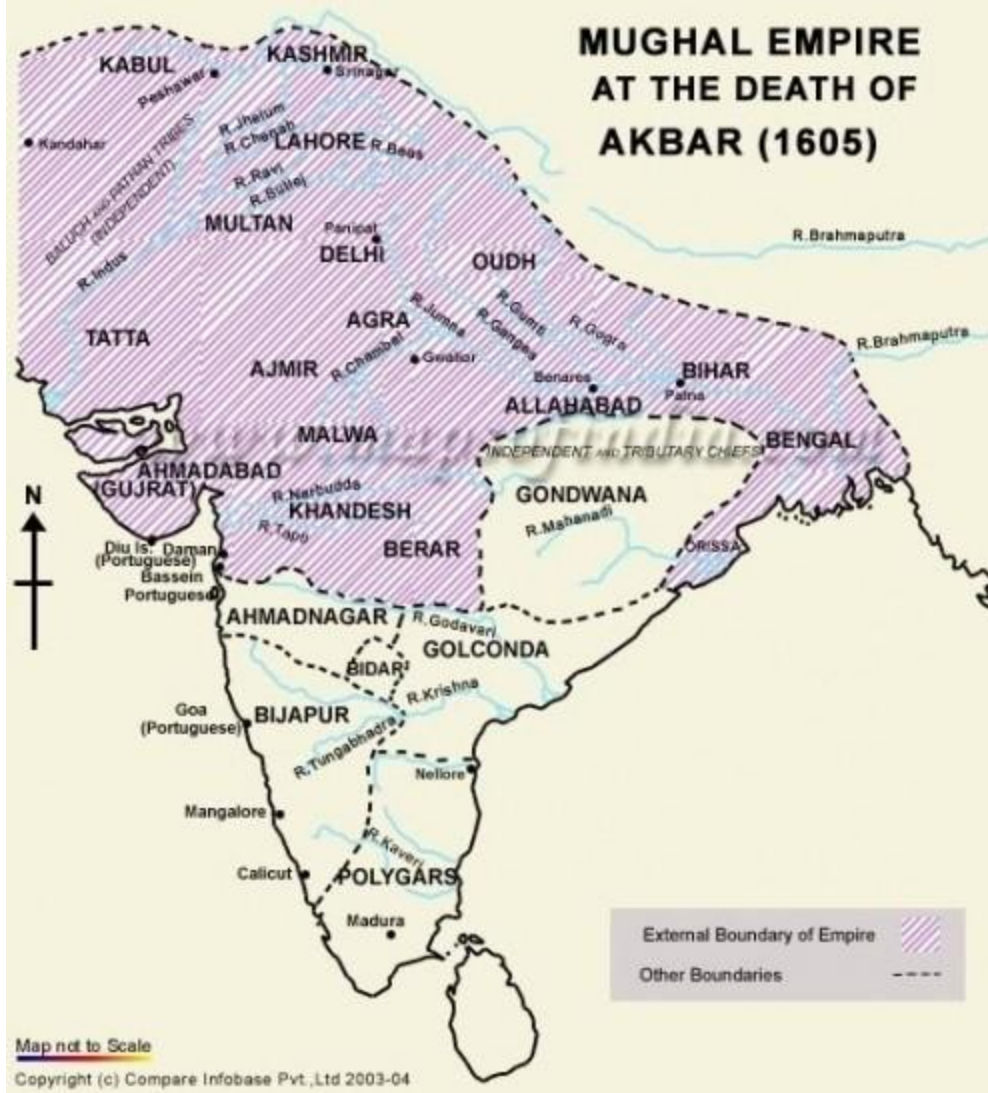
ಅಕ್ಕರ್‌ನ ಮಿಲಿಟರಿ ವಿಜಯಗಳು:

- 1562ರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕರ್‌ನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಬ್ದಾರ್ ಆಗಿದ್ದ ಬಾಜ್ ಬಹದ್ದೂರ್‌ನಿಂದ ಮಾಲ್ವಾವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- 1564 ರಲ್ಲಿ ರಾಣಿ ದುರ್ಗಾವತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಗ ವೀರ ನಾರಾಯಣರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಭೀಕರ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಮಧ್ಯ ಭಾರತದ ಗೊಂಡ್ವಾನಾ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.
- ಅಕ್ಕರ್ 1573 ರಲ್ಲಿ ಮುಜಾಫರ್ ಷಾನಿಂದ ಗುಜರಾತ್ ಅನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ವಿಜಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅಕ್ಕರ್ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿ ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.

- ಹಲ್ದಿಘಾಟಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪ್ ಸಿಂಗ್ 1576 ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ ಸಿಂಗ್ ನೇತೃತ್ವದ ಮೊಘಲ್ ಸೈನ್ಯದಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು . ಮೇವಾರದ ಸೋಲಿನ ನಂತರ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮುಖ ರಜಪೂತ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಅಕ್ಬರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.
- ಬಿಹಾರ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳದ ಆಫ್ಘನ್ ದೊರೆ ದೌದ್ ಖಾನ್ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಎರಡೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು 1576 ರಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- ಅಕ್ಬರನ ಪಡೆಗಳು 1591 ರಲ್ಲಿ ಖಾಂಡೇಶ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡವು.
- ಚಾಂದ್ ಬೀಬಿ ಮೊಘಲ್ ಪಡೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಹಮದ್‌ನಗರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರು.

– ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರ ಚೋಖಾ ಅವರ ಹಲ್ದಿಘಾಟಿ ಯುದ್ಧದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಖಾತೆಯ ಚಿತ್ರಣ

ರಜಪೂತ ನೀತಿ:

ಅಕ್ಬರನ ರಜಪೂತ ನೀತಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ರಾಜಾ ಭರಮಾಲ್ ಅವರ ಪುತ್ರಿ ರಜಪೂತ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು. ಇದು ಮೊಘಲರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತಿರುವು. ರಜಪೂತರು ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮಾರುಗಳವರೆಗೆ ಮೊಘಲರಿಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಮಿಲಿಟರಿ ಜನರಲ್‌ಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿದರು. ರಾಜಾ ಭಗವಾನ್ ದಾಸ್ ಮತ್ತು ರಾಜಾ ಮಾನ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಬರ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಒಂದೊಂದಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ರಜಪೂತ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಕ್ಬರನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವು.

ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿ:

- ಅವರು ಯಾತ್ರಿ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಡಿಯಾವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದರು
- **1575** ರಲ್ಲಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ರಾಜಧಾನಿ ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇಬಾದತ್ ಖಾನಾ (ಆರಾಧನೆಯ ಮನೆ) ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಆದೇಶಿಸಿದರು .

- ಅಕ್ಬರ್ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಜೈನ ಧರ್ಮ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಯೋರಾಸ್ತ್ರಿಯನ್ ಧರ್ಮದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳಿಂದ ಕಲಿತ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು.
- **1582** ರಲ್ಲಿ, ಅವರು ದಿನ್ ಇಲಾಹಿ ಅಥವಾ ದೈವಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬ ಹೊಸ ಧರ್ಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು . ಅದು ಒಬ್ಬ ದೇವರನ್ನು ನಂಬುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.
- ಅವರು ಸುಲ್-ಇ-ಕುಲ್ (ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಾಂತಿ) ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು .
- 1582 ರಲ್ಲಿ, ಅವರು ಇಬಾದತ್ ಖಾನಾದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಕಹಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- ಬದೌನಿ, ಸಮಕಾಲೀನ ಲೇಖಕ, ಅಕ್ಬರನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಯೋಗದ ಕಟು ವಿಮರ್ಶಕ.
- ಶೇಖ್ ಮುಬಾರಕ್ ಅಕ್ಬರನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರು.
- ಅಕ್ಬರನ ಹೊಸ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಬುಲ್ ಫೈಝಿ ರಚಿಸಿದನು.

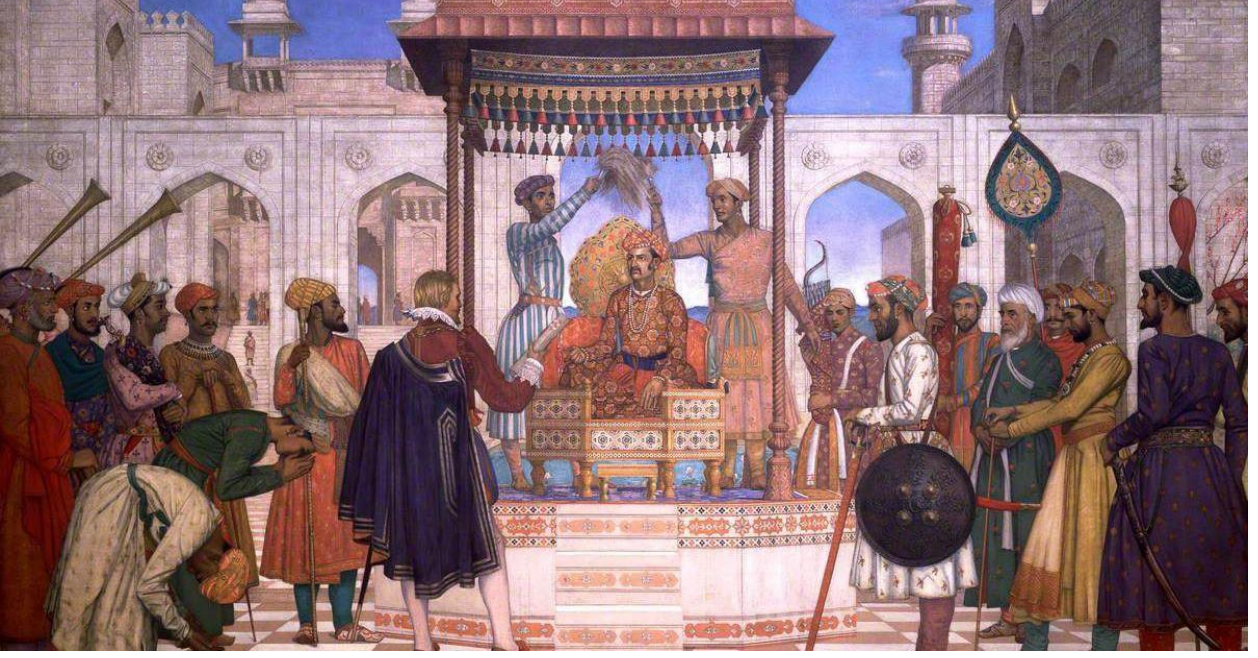
– ಇಬಾದತ್ ಖಾನಾದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಳು

ಜಹಾಂಗೀರ್(1605-1627)

- ಅಕ್ಬರನ ನಂತರ ಅವನ ಮಗ ಸಲೀಂ ನೂರ್-ಉದ್-ದೀನ್ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ಅವನು ರಜಪೂತ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಅಕ್ಬರನ ಮಗ.
- ಸಿಖ್ ಗುರು ಅರ್ಜುನ್ ದೇವ್ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದದೊಂದಿಗೆ ದಂಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಅವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಖುಸ್ರು ಅವರ ಆರೋಹಣವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.
- ರಾಜಕುಮಾರ ಖುಸ್ರುವನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾಯಿತು, ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ಕುರುಡರಾದರು, ಆದರೆ ಗುರು ಅರ್ಜುನ್ ದೇವ್ ಅವರನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಲಾಯಿತು.
- 1608 ರಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್ ಅಹ್ಮದ್ ನಗರವು ಮಲಿಕ್ ಅಂಬಾರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿತು.
- ಜಹಾಂಗೀರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸೇರ್ಪಡೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.
- ಜಹಾಂಗೀರನ ಆಳ್ವಿಕೆಯು ಇಬ್ಬರು ಆಂಗ್ಲರ ಭೇಟಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು - ವಿಲಿಯಂ ಹಾಕಿನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸರ್ ತೋಮಸ್ ರೋ . ಮೊದಲನೆಯವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ , ಎರಡನೆಯವರು, ಕಿಂಗ್ ಜೇಮ್ಸ್ I ರಿಂದ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು , ಸೂರತ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು.
- **1611** ರಲ್ಲಿ, ಜಹಾಂಗೀರ್ ನೂರ್ ಜಹಾನ್ (ವಿಶ್ವದ ಬೆಳಕು) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮೆಹರುನ್ನೀಸಾಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು .
- ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ರಾಜಮನೆತನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಫ್ಯಾಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.
- ನೂರ್ ಜಹಾನ್ ಸಿಂಹಾಸನದ ಹಿಂದೆ ನಿಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯಾದರು.
- ನೂರ್-ಜಹಾನ್‌ನಿಂದಾಗಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜಕೀಯ ಒಳಸಂಚುಗಳು, ರಾಜಕುಮಾರ ಖುರ್ರಾಮ್ (ಶಾ ಜಹಾನ್) ತನ್ನ ತಂದೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದು ಕಾರಣವಾಯಿತು.
- ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳಿದ ನೂರ್-ಜಹಾನ್ ಜಹಾಂಗೀರನ ಮರಣದ ನಂತರ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಳು.

- ಜಹಾಂಗೀರ್ ಲಾಹೋರ್ ಬಳಿ (ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಲಾಹೋರ್ಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ) ನಿಧನರಾದರು. ಅವರನ್ನು ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

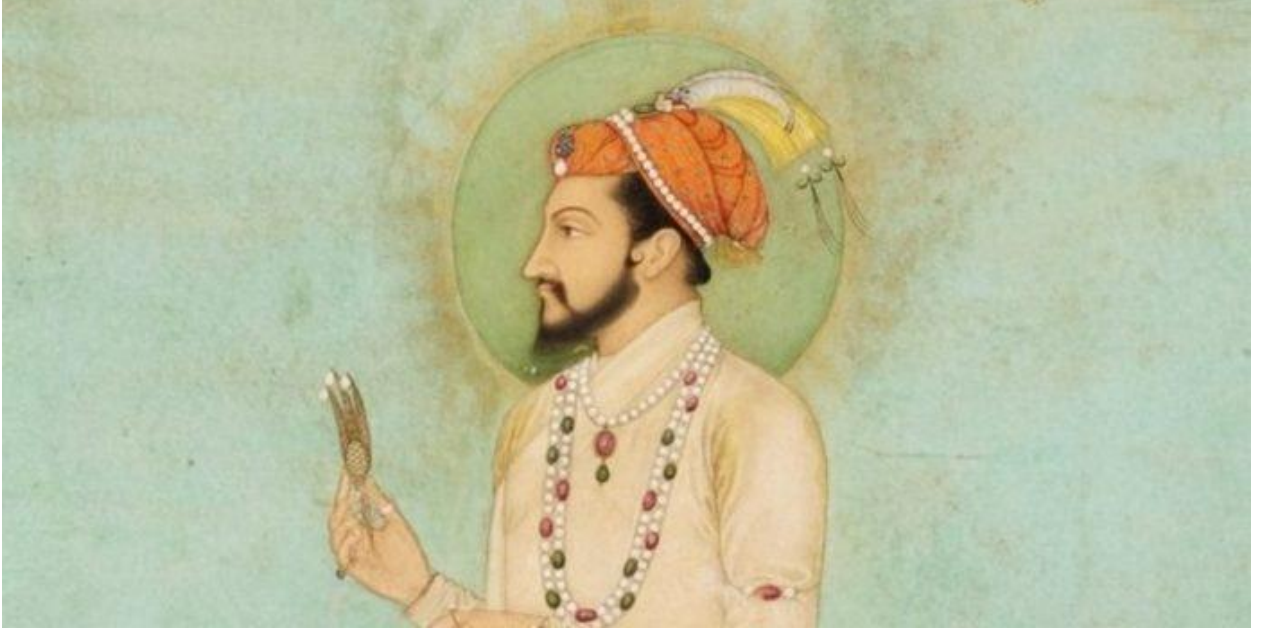

ಜಹಾಂಗೀರನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ರೋ

ಬಹಾಂಗೀರ್ ಸಮಾಧಿ, ಲಾಹೋರ್

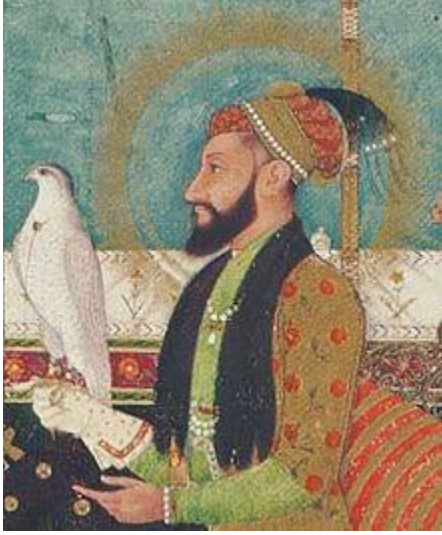
ಷಹಜಹಾನ್ (1627-1658)

- 1627 ರಲ್ಲಿ ಜಹಾಂಗೀರನ ಮರಣದ ನಂತರ, ಷಹಜಹಾನ್ ಗಣ್ಯರು ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಆಗ್ರಾವನ್ನು ತಲುಪಿದನು ಮತ್ತು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿದನು.
- ಷಹಜಹಾನ್ ಕಂದಹಾರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಪೂರ್ವಜರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಯುವ್ಯ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು . ಆದರೆ ಕಂದರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.
- ಅವರ ಡೆಕ್ಕನ್ ನೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು . ಅವರು ಅಹಮದ್‌ಗರದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗೋಲ್ಕೊಂಡ ಇಬ್ಬರೂ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು.
- ಷಹಜಹಾನ್ ಶಿವಾಜಿಯ ತಂದೆ ಷಾಜಿ ಭೋಂಸ್ಲೆಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು.
- 1631 ರಲ್ಲಿ ಷಹಜಹಾನ್ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಮಹಲ್ ಬುರ್ಹಾನ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. ಆಕೆಯ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಷಹಜಹಾನ್ ಆಗ್ರಾದಲ್ಲಿ (ತಾಜ್ ಮಹಲ್) ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
- ಅವರು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಲೂಯಿಸ್ XIV ರ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿದ್ದರು.
- ಅವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನವಿಲು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.
- ಬರ್ನೀ ಆರ್ (ಫ್ರೆಂಚ್ ವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕ), ಟಾವೆರ್ನಿಯರ್ (ಫ್ರೆಂಚ್ ರತ್ನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕ), ಮ್ಯಾಂಡೆಲ್ಲೋ (ಜರ್ಮನ್ ಸಾಹಸಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕ), ಪೀಟರ್ ಮಂಡಿ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿ) ಮತ್ತು ಮನುಕ್ ಐ (ಇಟಾಲಿಯನ್ ಬರಹಗಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕ) ನಂತಹ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಶಾ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಜಹಾನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ವಿವರವಾದ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರು.
- ಷಹಜಹಾನ್‌ನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಅವನ ನಾಲ್ವರು ಪುತ್ರರ ನಡುವೆ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಯಿತು .
- ದಾರಾ ಶುಕೋಹ್, ಹಿರಿಯ, ಅವರ ತಂದೆಯ ನೆಚ್ಚಿನವರಾಗಿದ್ದರು.

- ಷಹಜಹಾನ್‌ನ ನಾಲ್ಕು ಪುತ್ರರ ನಡುವೆ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ಯುದ್ಧವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು , ಇದರಲ್ಲಿ ಔರಂಗಜೇಬ್ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾದನು.
- ಔರಂಗಜೇಬ್ ಷಹಜಹಾನ್‌ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ. ಷಹಜಹಾನ್ ಜನವರಿ 1666 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಮನೆತನದ ಖೈದಿಯಾಗಿ ಮುರಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ನಿಧನರಾದರು ಮತ್ತು ತಾಜ್ ಮಹಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಔರಂಗಜೇಬ್(1657-1707)

- ಅವರು ಅಲಂಗೀರ್, ವಿಶ್ವ ವಿಜಯಶಾಲಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು.
- ಅವರ ಮೊದಲ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಿಲಿಟರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡವು. ಅವರು ಸಣ್ಣ ದಂಗೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಂಭೀರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು.
- ಜಾಟರು ಮತ್ತು ಸತ್ತಾಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಖ್ಖರು ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು. ಈ ದಂಗೆಗಳು ಅವರ ಕಠಿಣ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.
- ಔರಂಗಜೇಬ್ ಮೂಲತಃ ಪ್ಯೂರಿಟನ್ (ಧಾರ್ಮಿಕ) ಸ್ವಭಾವದವನಾಗಿದ್ದ. ಅವರು ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲೆ ಜಿಜಿಯಾವನ್ನು ಹೇರಿದರು.
- ಅವರು ನಕ್ಷಾಬಂದಿ ಸೂಫಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು.
- ರಾಜಕುಮಾರ ಅಕ್ಬರ್ ತನ್ನ ತಂದೆ ಔರಂಗಜೇಬ್ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದನು, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಿಖ್ಖರ ಒಂಬತ್ತನೇ ಗುರು ಗುರು ತೇಗಬಹದ್ದೂರ್ ಅವರನ್ನು ಔರಂಗಜೇಬನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದನು.
- ಡೆಕ್ಕನ್ ನೀತಿ: ಔರಂಗಜೇಬನ ದಖನ್ ನೀತಿಯು ಮರಾಠರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಗೋಲ್ಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರದಂತಹ ಡೆಕ್ಕನ್‌ನ ಶಿಯಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಂಡಾಯ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅವನ ಮಗ ಅಕ್ಬರನ ಬಂಡಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವುದು. ಡೆಕ್ಕನ್. ಔರಂಗಜೇಬ್ 1682 ರಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್‌ಗೆ ಬಂದರು ಮತ್ತು 1707 ರಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಡೆಕ್ಕನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು.
- ಔರಂಗಜೇಬನು ಗೋಲ್ಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು.

- ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಡೆಕ್ಕನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ನಾಶವು ಔರಂಗಜೇಬನ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಮಾದವಾಗಿತ್ತು. ಮೊಘಲರು ಮತ್ತು ಮರಾಠರ ನಡುವಿನ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರ ನಡುವೆ ನೇರ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರಚಾರಗಳು ಮೊಘಲ್ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ದಣಿದವು. ಜೆಎನ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಪ್ರಕಾರ, ಡೆಕ್ಕನ್ ಹುಣ್ಣು ಔರಂಗಜೇಬನನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿತು.
- ಶಿವಾಜಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮರಾಠರು ಔರಂಗಜೇಬನಿಗೆ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡಿದರು.
- ಔರಂಗಜೇಬನು ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾನ್ ಸೇನಾಪತಿಗಳಾದ ಶೈಸ್ತಾ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಜೈ ಸಿಂಗ್‌ರನ್ನು ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಜೈ ಸಿಂಗ್ ಶಿವಾಜಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ದೆಹಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು ಆದರೆ ಶಿವಾಜಿ ಡೆಕ್ಕನ್‌ಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು.
- ಶಿವಾಜಿ, ಗೆರಿಲ್ಲಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ, 1680 ರಲ್ಲಿ 53 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಮೊಘಲ್ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು.
- ಶಿವಾಜಿಯ ಪುತ್ರರು ದಂಗೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಔರಂಗಜೇಬ್ 1707 ರಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಮರಾಠರಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.
- ಔರಂಗಜೇಬನ ದುರ್ಬಲ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂದಿನ 150 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ 1707 ರಲ್ಲಿ ಔರಂಗಜೇಬನ ಮರಣವು ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಲಪಾತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು.

ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ

- ಮೊಘಲರು ಸುಲ್ತಾನರು ಮತ್ತು ಶೇರ್ಷಾರ್ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರು.
- ಶೇರ್ಷಾರ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಗಣ (ಹಳ್ಳಿಗಳ ಗುಂಪು), ಸರ್ಕಾರ್ (ಪರಗಣಗಳ ಗುಂಪು) ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ್‌ಗಳ ಗುಂಪುಗಳು (ಕೆಲವು ಸುಬಾಸ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಂತಹವು) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಚೇರಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

- ಮೊಘಲರು ಸುಬಾ ಎಂಬ ಹೊಸ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಘಟಕವನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದರು . ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಕ್ಷರನಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಸುಬಾಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ಜಾಗೀರ್ ಮತ್ತು ಮನ್ನಾಬ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮೊಘಲರು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

ಮಾನಸಬ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು (ಮನ್ನಾಬ್) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಶ್ರೇಣಿಯು 10 ಮತ್ತು ಅತ್ಯುನ್ನತ 5000 ಗಣ್ಯರಿಗೆ. ರಾಜರ ರಕ್ತದ ರಾಜಕುಮಾರರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ - ಝಟ್ ಮತ್ತು ಸವಾರ್. ಝಟ್ ಎಂದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸವಾರ್ ಶ್ರೇಣಿಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಶ್ವಸೈನಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಾವರ್ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮನ್ನಾಬ್ ಶ್ರೇಣಿಯು ಆನುವಂಶಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ನೇಮಕಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಜಾಗಳನ್ನುನೇರವಾಗಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಭೂ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

- ಅಕ್ಬರ್ ತನ್ನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು.
- ಅಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ ಮತ್ತು ಶೇರ್ ಷಾ ಸುರ್ ಅವರ ಆದಾಯ ನೀತಿಗಳು ಮೊಘಲ್ ಆದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವು.
- 1581 ರಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿ ರಾಜಾ ತೋಡರ್ಮಲ್ ಇಡೀ ಭೂ ಕಂದಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮರುಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಬ್ಬಿ ಅಥವಾ ಬಂದೋಬಸ್ತ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ .
- ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ:
 1. ಪೋಲಾಜ್ - ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ
 2. ಪರೌತಿ - ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
 3. ಚಾಚಾರ್ - ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ
 4. ಬಂಜಾರ್ - ಐದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ

ಮೊಘಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ

- ಮೊಘಲ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು.
- ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು.
- ಮೊಘಲರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ ಉರ್ದುವನ್ನು ವಿವಿಧ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಸಂವಹನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು.
- ಬಾಬರ್ ತನ್ನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ , ತುಜುಕ್-ಇ-ಬಾಬುರಿಯನ್ನು ತುರ್ಕಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- ಈ ಆತ್ಮಕಥೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಾಬರ್ನಾಮದಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಣಗಳು.

- ಬಾಬರ್ನಾಮಾ (ತುಜುಕ್ | ಬಾಬೂರಿಯ ಅನುವಾದ) ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ರಹೀಮ್ ಖಾನ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ಅಬ್ದುಲ್ ಫಜಲ್ ಅವರು ಅಕ್ಬರ್ನಾಮ (ಅಕ್ಬರ್ ಇತಿಹಾಸ) ಮತ್ತು ಐನ್-ಇ-ಅಕ್ಬರಿ (ಆಡಳಿತ ಪುಸ್ತಕ) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ .
- ಜಹಾಂಗೀರ್ ತನ್ನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತುಜುಕ್-ಇ-ಜಹಂಗಿರಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ .
- ಮುತಮಿದ್ ಖಾನ್ ಜಹಾಂಗೀರ್‌ನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಇಕ್ಬಾಲ್ನಾಮ-ಇ-ಜಹಾಂಗೀರ್ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ .
- ಷಹಜಹಾನ್ ಅವರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಪದಶನಾಮವನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಲೇಖಕರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಮೀದ್ ಲಾಹೋರಿ ಮತ್ತು ಇನಾಯತ್ ಖಾನ್. ಇನಾಯತ್ ಖಾನ್ ಶಾಹಜಹಾನ್ ನಮಃ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
- ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿಂದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.
- ಅಬ್ದುಲ್ ಫಜಲ್ ಅವರ ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಅಕ್ಬರನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಫೈಯಿ ಅವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು .
- ದಾರಾ ಶಿಕೋ ಭಗವತ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಅವರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿ, ಮಜ್ಮಾ-ಉಲ್-ಬಹ್ರೇನ್ .
- ಬದೌನಿ ಅಕ್ಬರನ ಕಟು ಟೀಕಾಕಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ರಜಾನಾಮಾ ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿದರು.
- ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳಿ, ಒರಿಯಾ, ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದವು.

- ಅಕ್ಕರನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಿಂದಿ ಕವಿಗಳು ಮೊಘಲ್ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದರು. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಹಿಂದಿ ಕವಿ ತುಳಸಿದಾಸ್ ಅವರು ರಾಮಾಯಣದ ಹಿಂದಿ ಆವೃತ್ತಿಯಾದ ರಾಮಚರಿತಮಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು .
- ಜಗನಾಥ ಪಂಡಿತ್ರಾಯ, ಶಹಜಹಾನನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿ ಗಂಗಾ ಲಹರಿ ಮತ್ತು ರಸಗಂಗಾಧರಂ ಎಂಬ ಎರಡು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

– ಅಬುಲ್ ಫಜಲ್ ಅಕ್ಬರ್‌ಗೆ ಅಕ್ಷರ್‌ನಾಮವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ

ಮೊಘಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ

- ಮೊಘಲ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅಕ್ಬರ್ ಮತ್ತು ಜಹಾಂಗೀರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ . ಹಿಂದಿನವರು 24000 ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಮೊಘಲ್ ವರ್ಣಚಿತ್ರವು ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೈನ ಪ್ರಭಾವಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಾಲೆಯಿಂದ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿತು .
- ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮೊಘಲ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡವು. ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯುದ್ಧಗಳು, ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಗಳು, ಬೇಟೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳು, ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು, ರಾಜಮನೆತನದ ಜೀವನ, ಪುರಾಣ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಮೊಘಲ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳ ಎತ್ತರದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿತು.

ಅಕ್ಬರ್

- ಅಕ್ಬರ್ ಅನೇಕ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಅಂತಿಮ ಔಟ್‌ಪುಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅವರು ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರು.
- ಅಕ್ಬರ್ ತನ್ನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. 1560 ಮತ್ತು 1577 ರ ನಡುವೆ, ಅವರು ಹಲವಾರು ಬೃಹತ್ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದರು. ಅಕ್ಬರ್ ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಆರಂಭಿಕ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಟುಟಿನಾಮಾ' ಅಕ್ಷರಶಃ 'ಟೇಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಎ ಗಿಳಿ' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ' ಹಮ್ಮಾನಾಮಾ ಕೂಡ ಇದೆ.
- ಅಕ್ಬರ್ ಮತ್ತು ಅವನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ ಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಈ ಅವಧಿಯಿಂದ ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಳಕು ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಗೋಡೆಯ ವರ್ಣಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಲೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ರೂಪವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದವು.

ಜಹಾಂಗೀರ್

- ಜಹಾಂಗೀರ್ ಯುರೋಪಿನ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕಲಾವಿದರು ಬಳಸುವ ಏಕ ಬಿಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಅವನು ತನ್ನ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದನು . ಇದು ಮೊಘಲ್ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ನೀಡಿತು.
- ರಾಜರು ಮತ್ತು ರಾಣಿಯರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಗಳಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಯುರೋಪಿಯನ್ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಬಳಸಿದರು ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಎಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂತೆ ತಮ್ಮ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರನ್ನು ಕೇಳಿದರು.
- ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಜಹಾಂಗೀರ್‌ನಿಂದ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಘಲ್ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಬ್ರಷ್ ಸ್ಟ್ರೋಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಹಗುರವಾದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಅವರು ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಜಹಂಗೀರ್‌ನಾಮೆ.'

- ಜಹಾಂಗೀರ್‌ನ ಹಲವಾರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಅವನ ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಾರರು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವರು ನೈಜ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳ ಅನೇಕ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದರು .
- ಕಲಾವಿದರು ನವಿಲು ನೀಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಗಳಂತಹ ರೋಮಾಂಚಕ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಮತ್ತು ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಆಯಾಮದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು .

ಷಾ ಜಹಾನ್

- ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣ ಮತ್ತು ಔಪಚಾರಿಕವಾದವು . ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದರು.
- ಈ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಉದ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳಂತಹ ಥೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ , ಅದು ಉತ್ತಮ ಸೌಂದರ್ಯದ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ
- ಅವರು ನಿಕಟ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಅವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಪಡ್ಯನಾಮ.'
- ಷಹಜಹಾನ್ ಅವರ ಹಿರಿಯ ಮಗ ತನ್ನ ವರ್ಣಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು.
- ಮೊಘಲರ ಆಗಮನವು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯುಗವನ್ನು ತಂದಿತು.
- ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡೋ-ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವು ಅದರ ಉತ್ತುಂಗವನ್ನು ತಲುಪಿತು.
- ಈ ನಿಯಮದ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟಡವೆಂದರೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಮಾಧಿ . ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮರಳುಗಲ್ಲನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಉದ್ಯಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ತಾಜ್ ಮಹಲ್‌ನ ಪೂರ್ವಗಾಮಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಅಕ್ಬರ್ ಆಗ್ರಾ ಮತ್ತು ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ ಪ್ರಬಲವಾದ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವೈಭವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತ್ ವಿರುದ್ಧ ಅಕ್ಬರ್ ವಿಜಯದ ನಂತರ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು.
- ಸಲೀಂ ಚಿತ್ತಿಯ ಸಮಾಧಿ , ಜೋಧಾ ಬಾಯಿಯ ಅರಮನೆ, ಇಬಾದತ್ ಖಾನಾ, ಬೀರ್ಬಲ್ ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಅಂಶಗಳ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.
- ಜಹಾಂಗೀರ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಬರನ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಆಗ್ರಾ ಬಳಿಯ ಸಿಕಂದರಾದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರು ಇತಿಮದ್-ಉದ್-ದೌಲಾ ಅವರ ಸುಂದರವಾದ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು, ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಮೃತಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಷಹಜಹಾನ್ ಮೊಘಲರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಿಲ್ಡರ್. ಅವರು ಅಮೃತಶಿಲೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಿದರು. ಕೆತ್ತಿದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ, (ಪಿಯೆಟ್ರಾ ಡ್ಯೂರೊ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ) ಸುಂದರವಾದ ಕಮಾನುಗಳು ಮತ್ತು ಮಿನಾರ್‌ಗಳು ಅವರ ಕಟ್ಟಡಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.
- ದೆಹಲಿಯ ಕೆಂಪು ಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಜಾಮಾ ಮಸೀದಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಷಹಜಹಾನ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳಾಗಿವೆ.

- ಹುಮಾಯೂನ್ ಸಮಾಧಿ

– ಬುಲಂದ್ ದರ್ವಾಜಾ ಫತೇಪುರ್ ಸಿಕ್ರಿ

– ಇಟಿಮದ್-ಉದ್-ದೌಲಾ ಸಮಾಧಿ

